

Brüssel, 7.2.2019
COM(2019) 59 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Programmi „Fiscalis 2020“ vahehindamine

{SWD(2019) 15 final}

1. TAUST

[Määrusega \(EL\) nr 1286/2013](#)¹ loodi mitmeaastane tegevusprogramm „Fiscalis 2020“, et parandada maksusüsteemide toimimist ELis. Kooskõlas määruse artikli 17 lõigetega 1 ja 2 telliti programmi vahehindamist toetav välisuuring. Selle tulemused, millele on tuginetud käesoleva aruande koostamisel, on esitatud aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

Vahehindamise eesmärk oli hinnata programmi „Fiscalis 2020“ elluviimist alates selle käivitamisest 1. jaanuaril 2014 kuni selle rakendamisega poole peale jõudmiseni (31. detsember 2017). Hindamisel võeti arvesse kõikvõimalikke programmi raames rahastatud meetmeid ja sidusrühmi.

Käesoleva aruande eesmärk on anda ülevaade edusammudest programmi eesmärkide saavutamisel, vahendite kasutamise tõhususest ja programmi lisaväärtusest ELi tasandil. Aruandes käsitletakse ka lihtsustamist ja eesmärkide jätkuvat asjakohasust ning programmi panust ELi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkide saavutamisse.

2. ASJAKOHASUS

Programm „Fiscalis 2020“ põhineb üle 25 aasta kehtinud Fiscalise programmi varasematel versioonidel. See võimaldab praeguseid probleeme silmas pidades rakendada sidusalt ELi maksuõigust, tagades teabevahetuse, toetades halduskoostööd ja suurendades maksuhaldurite haldussuutlikkust. Praegu osaleb programmis 34 riiki: 28 ELi liikmesriiki ning 6 kandidaatriiki ja potentsiaalset kandidaatriiki².

Programmi on rakendatud sedavõrd kaua, et enamik sidusrühmi ei suuda enam sisuliselt hinnata olukorda, mis valitses enne programmi käivitamist. Ühised IT-süsteemid, st Euroopa infosüsteemid, millele kulub umbes 75 % programmi jaoks eraldatud vahenditest, on olnud pikka aega riikide ja ELi maksumaastiku lahutamatu osa. **Riiklikud maksuhaldurid** on üksmeelel, et programm „Fiscalis 2020“ on nii vajalik kui ka asjakohane ning et selles on arvesse võetud tegelikke vajadusi ja muresid. Programmi meetmed on kõrgelt hinnatud ja üldjuhul vastavad maksuhaldurite vajadustele. Eelkõige hinnatakse kõrgelt võrgustike loomist ja ideede vahetamist, mida peetakse kõikide programmi meetmete põhiaspektideks. Enamiku Euroopa infosüsteemide vajalikkus ja asjakohasus on iseenesestmõistetav – paljudel juhtudel võimaldavad just need süsteemid ELi õiguse kohast olulist teabevahetust. Sidusrühmad hindavad kõrgelt ka toetavaid meetmeid, nagu IT-koolitus.

Pidades silmas vajadust tagada ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks tõhus teabevahetus, on kasutusele võetud sellised süsteemid nagu väike ühe akna süsteem. Sellega on arvesse võetud ka vajadust luua süsteemid, millega vähenevad maksuhaldurite vajatavad vahendid ja maksumaksjate halduskoormus. Sidusrühmad märgivad, et näiteks väike ühe akna süsteem töötati välja spetsiaalselt selleks, et uusi käibemaksualaseid õigusakte oleks võimalik rakendada täiendavat halduskoormust tekitamata. Selle süsteemi väljatöötamise kulud olid keskmiselt 2,5 miljonit eurot liikmesriigi kohta. Kui rääkida süsteemiga kaasnevast kasust, siis süsteemi kaudu jagatakse igal aastal välja enam kui 3 miljardit eurot käibemaksutulu,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1286/2013, millega luuakse tegevusprogramm Euroopa Liidu maksusüsteemide toimimise parandamiseks aastateks 2014–2020 („Fiscalis 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1482/2007/EÜ.

2 Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Montenegro, Serbia ja Türgi,

kuusuures see summa suureneb igal aastal umbes 15 %. Enamik ELi liikmesriike saab kõnealusest süsteemist netotulu.

Ilma Fiscalise programmi meetmeta, millega on loodud olulised kanalid teabe vahetamiseks, oleks kindlasti vaja leida olemasolevate vajaduste ja probleemide jaoks muud lahendused. Peale selle ei ole kindel, kas selliseid süsteeme oleks võimalik rakendada ilma ühise koordineerimisraamistikuta või Fiscalise taolise rahastamisallikata.

Ehkki Fiscalise programmist saavad kasu eeskätt riiklikud maksuhaldurid, on mõne Euroopa infosüsteemi või koolitusmooduli kasutajana ning teinekord konkreetses ühismeetmes osalejana kaasatud programmi ka paljud **ettevõtjad**. Lihtsustatud menetlused ning ELi õiguse võrdne ja prognoositav kohaldamine on oluline nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Programmis on hulk meetmeid, milles keskendutakse neile valupunktile. Fiscalise programm on ettevõtjate vaatenurgast üldjoontes asjakohane, sest selle prioriteedid ja meetmed on kooskõlas ettevõtjate vajadustega ning neis käsitletakse ettevõtjate ees seisvaid konkreetseid probleeme.

Selle kohta, et **üldsus** oleks programmist või selle mõjust otseselt teadlik, on vähe tõendeid. Kaudselt lahendatakse programmi kaudu ka probleeme, mis on väga asjakohased Euroopa kodanike vaatenurgast ja mille puhul peetakse vajalikuks võtta ELi meetmeid. Eelkõige parandab programm Euroopa kodanike elu sellega, et ta toetab maksualaste õigusaktide õiget ja tõhusat mõistmist ja rakendamist osalevates riikides. Hiljutised Panama dokumentidega seotud paljastused on mõjutanud seda, kuidas kodanikud tajuvad maksuküsimusi, ning on toonud selle teema teravalt päevakorda. Sellised küsimused nagu võitlus maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimisega, samuti maksualaste õigusaktide õiglase ja võrdse kohaldamise tagamine on muutunud Euroopa kodanike ja kogukondade silmis üha asjakohasemaks.

3. TULEMUSLIKKUS

Programmi „Fiscalis 2020“ erieesmärgid on toetada maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastast võitlust ning ELi maksuõiguse rakendamist. Selleks tagatakse teabevahetus, toetatakse halduskoostööd ja suurendatakse osalevate riikide haldussuutlikkust, et aidata vähendada maksuhaldurite halduskoormust ja maksumaksjate nõuete täitmisega seotud kulusid.

Euroopa infosüsteemide roll on valdkondadeülene. Praegu on kasutusel 25 ühist IT-süsteemi, mis hõlmavad mitmesuguseid otsese ja kaudse maksustamisega seotud piiriüleseid küsimusi ning tugistruktuure ja -rakendusi. Kuna teabe jagamine on vahend, mille abil saavutada programmi erieesmärgid – eelkõige need, mis on seotud võitlusega maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu ning ELi õiguse rakendamisega – on Euroopa infosüsteemid aidanud jõuliselt kaasa kõikide nende eesmärkide saavutamisele. Paljud kõnealustest süsteemidest on kättesaadavad ka ettevõtjatele, võimaldades neil hõlpsamini esitada ja saada teavet ning vähendada niiviisi aruandluskohustustega kaasnevat koormust.

Tõenditest, mis on kättesaadavad **maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastase võitluse toetamise kohta**, on näha, et selle eesmärgi saavutamisel võib olla märkimisväärne roll olemasolevatel teabejagamistahenditel ja koostööfoorumitel. Need tõendid ei osuta üksnes ühiste IT-süsteemide üha suuremale kasutamisele, vaid sisaldavad ka veenvaid näiteid sellest, kuidas need süsteemid lihtsustavad maksuhaldurite igapäevatööd. IT-süsteemide panus maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise vastasesse võitlusesse on olnud suurim käibemaksu ja aktsiiside valdkonnas

(kus on kasutatud selliseid Euroopa infosüsteeme nagu väike ühe akna süsteem, käibemaksutagastussüsteem, aktsiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteem, e-vormid ning käibemaksuteabe vahetamise süsteem). Panus, mille andis väiksem arv otsestele maksudele keskenduva IT-süsteeme (nagu maksukohustuslasena registreerimise number Euroopa portaalis või andmelevisüsteem), ei olnud nii suur. Nende süsteemide kohaldamisala on väiksem ning proportsionaalselt väiksem on ka teadlikkus, osalemine ja kasutamine.

Mis puudutab **liidu maksuõiguse rakendamise toetamist** teabevahetuse tagamise kaudu, siis programmil on olnud ülioluline roll, kuivõrd see on aidanud liikmesriikidel vastastikku huvi pakkuvates valdkondades üksteisega turvaliselt ja tulemuslikult suhelda ning on seega suurendanud nendevahelist koostööd. Sellele erieesmärgile on keskendunud suur osa igaaastastes tööprogrammides esmatähtsaks seatud projektidest. Hindamise käigus täheldati eriti suuri edusamme käibemaksu- ja aktsiisialaste õigusaktide jaoks vajaliku teabevahetuse ja koostöö toetamisel.

Maksuhaldurite halduskoostöö toetamiseks on peamiselt rakendatud mitut liiki ühismeetmeid, mis on hõlmanud mitmesuguseid teemasid. Programmil on olnud oluline roll liikmesriikide ja muude osalevate riikide maksuhaldurite vahelise koostöö tugevdamisel. Tõendid selle kohta on kõige veenvamad kaudse maksustamise valdkonnas (eelkõige käibemaks ja aktsiis), kus ELi pädevus on suurim ja programmi meetmete tase vastavalt kõrge. Selle eesmärgi alla liigitatakse ka otsene halduskoostöö, mis väljendub mitmepoolsetes kontrollides ja osalemises haldusuurimistes. Mitmepoolsed kontrollid, mis on üks populaarsemaid meetmeliike (aastatel 2014–2017 osales neis 3 000 ametnikku), pakuvad rohkelt tõendusmaterjali selle kohta, et praktiline halduskoostöö mitte üksnes ei toimu, vaid on ka tulemuslik. Mitmepoolsed kontrollid koos koordineerimisrühmaga, mis aitab kooskõlastada töötavasid ja suurendada usaldust, on järjekindlalt kaasa toonud maksutulude laekumise ja suurendanud nõuetele vastavust.

Lisaks pidevalt muutuvale maksupoliitikale tekitavad ka riikidevahelised erinevused ja lüngad teadmistes vajaduse **toetada** programmi kaudu **riiklike maksuhaldurite suutlikkuse suurendamist**. Selleks on võetud mitut liiki ühismeetmeid ja rakendatud Euroopa Komisjoni spetsiaalseid tehnilise abi meetmeid. Ka programmi raames välja töötatud e-õppe moodulite eesmärk on suurendada osalevate ametnike suutlikkust.

4. TÕHUSUS

Programmi „Fiscalis 2020“ eelarve on 223 miljonit eurot, millest 124 miljonit (56 % kogueelarvest) on ette nähtud aastateks 2014–2017. Fiscalis on otseselt hallatav programm, mille haldamise ja koordineerimise eest vastutab komisjon. Meetmete rahastamiseks kasutatakse peamiselt toetusi (eriti ühismeetmete puhul) ja hankeid (eriti Euroopa infosüsteemide puhul ja e-õppe moodulite tehnilise arendamise puhul).

Suurima osaga Fiscalise programmi eelarvest toetatakse **Euroopa infosüsteemide** arendamist, käitamist ja hooldamist, millele kulub 74,7 % eraldatud eelarvevahenditest. Konkreetset kasu, mida IT-süsteemid toovad, on keeruline mõõta, ammugi siis rahaliselt väljendada. Andmed ei võimalda enamikul eri süsteemidel vahet teha, et võrrelda kulusid ja tõendatud tulemuslikkust. Siiski on üks hindamise põhijäreldusi see, et kõige kõrgemalt hinnati horisontaalset struktuuri ja kaudse maksustamisega seotud süsteeme, nagu käibemaksuteabe vahetamise süsteem, aktsiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteem ning väike ühe akna süsteem, ning et need süsteemid võimaldavad maksuhalduritel ja ettevõtjatel sageli märkimisväärselt säästa.

Programmi „Fiscalis 2020“ **ühismeetmete** jaoks ette nähtud vahendid moodustasid programmi rakendamise esimesel neljal aastal eraldatud eelarvevahenditest 15,3 %. Need meetmed tagavad riigiametnikele platvormi ja rahalised vahendid, et korraldada kohtumisi, kui käsitletakse ühist huvi pakkuvaid küsimusi, ning on seepärast koostöö edendamisel keskse tähtsusega. Selle koostöö raames vahetatakse ideid ja praktilisi kogemusi, uuritakse keerulisi teemasid, uusi tehnoloogiasuundumusi ning äri- ja IT-lahendusi, ühtlustatakse õigusaktidest ja tavadest arusaamist ning julgustatakse muutma riiklikus poliitikas rõhuasetust. Programmi rakendamise esimese nelja aasta kohta kättesaadavatest andmetest on näha, et suur hulk isikuid (kellest enamus on maksuhaldurid) osaleb programmis igal aastal, kusjuures osalejate arv on püsinud stabiilsena ja on olnud kooskõlas varasemate suundumustega. Nii nagu eelmisel rahastamisperioodil, on ka praeguse programmi rakendamisel olnud osalejate arv aastas ligikaudu 4 000. Kulustruktuur varieerub erinevate toetatud meetmeliikide puhul (alates projektirühmadest, töövisiitidest, õpikodadest ja seminaridest kuni mitmepoolsete kontrollide ja muude meetmeni) vaid veidi. Keskmised meetme elluviimise kulud osaleja kohta kõikide ühismeetmete liikide lõikes (v.a eksperdirühmad) on ligikaudu 875 eurot, mis on kooskõlas sarnaste programmide kuludega.

Programmi „Fiscalis 2020“ kohase **koolitustegevuse** jaoks ette nähtud vahendid moodustasid seni eraldatud eelarvevahenditest 3,2 %³. Kuna koolitusmoodulite väljatöötamise kulud on suuresti ühekordne investeering, suureneb koolitusmeetmete kulutõhusus iga lisanduva osalejaga, sest osalejate arvu kasvuga kaasnevad lisakulud (kui need üldse tekkivad) on väikesed. Koolitusel osalenud riiklike maksuhaldurite arvu pidev suurenemine ja üldkasutatavate koolitusmaterjalide allalaadimise sagenemine osutab sellele, et vajadus on olemas, ja programmi „Fiscalis 2020“ koolitusmaterjalid täidavad selle lünga. Programmi selle osa põhiväljund on käibemaksualane e-õppe pakett, mis koosneb 12 kursusest. Tänu programmile „Fiscalis 2020“ on aastatel 2014–2017 saanud koolitust kokku ligikaudu 46 700 maksuhaldurit. E-õppe mooduleid on Euroopa veebisaidilt alla laaditud 34 950 korda – eelkõige on seda teinud kutseliidud või hargmaised ettevõtjad. Tuginedes hinnangutele, mille on andnud nende moodulite allalaadijad, võib Fiscalise programmi kaudu toetatavatest koolitusmoodulitest osa saanute arv ulatuda 420 000ni.

Ehkki **lihtsustamine** ei ole üks programmi „Fiscalis 2020“ eesmärke, toetab programm muid algatusi, mis on mõeldud Euroopa maksumaastiku lihtsustamiseks ja ajakohastamiseks. IT-struktuur, mis toetab maksuhaldurite vahelist teabevahetust (st ühine teabevõrk ja eri tüüpi e-vormid), aitab tublisti lihtsustada menetlusi ja seega vähendab taotluste töötlemisele kuluvat aega.

Tõhusus on mõnevõrra suurenenud ka programmi „Fiscalis 2020“ ja programmi „Toll 2020“ vahelise **koostoime** vaatenurgast. Kuigi nende kahe programmi poliitikavaldkonnad on erinevad, on mõlema eesmärk võimaldada ametiasutustel teha koostööd ja vahetada teavet. See sarnasus on pakkunud võimalusi koostoimeks nii halduskorralduse kui ka ühistöö osas, sealhulgas võimaldanud rikastada vastastikku ja rahastada ühiselt ühiseid komponente, nagu IT-süsteemid, ning rakendada inimeste suutlikkuse suurendamisel ja koolitamisel sarnaseid lähenemisviise. Enamikku võimalikust koostoimest on täheldatud kesksel programmi haldamise tasandil ja integreeritud IT-süsteemide tasandil. Kuna nende programmide haldamine on omavahel tihedalt seotud, on Euroopa infosüsteemide arendamist silmas pidades nähtud võimalikku koostoimet ja teabevahetust seoses tollivaldkonnas kasutatavate Euroopa infosüsteemide mitmeaastase strateegiakavaga, mille saab võtta aluseks maksustamise jaoks mitmeaastase strateegiakava väljatöötamisel.

³ Ülejäänud 6,8 % kulukohustustest oli seotud analüüsi toetavate uuringute ja täiendavate ettevalmistustega.

Kõnealuse kahe programmi sisu osas on üks märkimisväärne erand aktsiiside valdkond, kus pädevus on sageli jagatud riiklike maksu- ja tolliasutuste vahel ning kus mõlema programmi kaudu on selgelt toetatud ühist huvi pakkuvate valdkondade väljaselgitamist ja aktsiisipettuse vältimiseks tehtavat koostööd.

5. SIDUSUS

Programm on **seesmiselt sidus** – sekkumisloogika, programmi eesmärgid, iga-aastase tööprogrammi prioriteedid ja projektid on omavahel hästi kooskõlas. Programmi ülesehitus on eesmärgikeskne, mis tähendab seda, et kõikide programmi raames võetavate meetmete puhul tuleb osutada määruses (EL) nr 1286/2013 sätestatud eesmärkidele. Programmi meetmete kindlaksmääramisel lähtutakse üld-, eri- ja tegevuseesmärkidest ning kõige asjakohasemast rakendamismeetodist.

Välise sidususe vaatenurgast on programm igati kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020“, nagu on näha asjakohaste meetmete põhjal. Oma meetmete kaudu toetab programm ELi maksupoliitika rakendamist, eelkõige võitlust maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu. See omakorda aitab vähendada konkurentsimoonutusi ja häireid ühtsel turul, mis võivad tekkida 28 liikmesriigi maksusüsteemide koostoimel.

Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid löövad üldjuhul tublisti kaasa – on kindlaid tõendeid nende aktiivsest osalemisest. Programmi kaasatud kuus ELi mittekuuluvat riiki on seni osalenud programmi ühismeetmetes ja on isegi kasutanud mõnda IT-süsteemi, kui neil on olnud luba seda teha. On siiski võimalusi kaasata neid veelgi enam.

Üks valdkond, kus väline sidusus tundub olevat väike, on vastastikune täiendavus muude ELi algatustega kui programm „Toll 2020“. Ehkki programmi eesmärkide ja meetmete laad annab põhjust eeldada võimalikku koostoimet mitme muu programmi ja projektiga, on kindlaks tehtud vaid kaks praktilise koordineerimise näidet: üks on seotud struktuurireformi tugiprogrammiga ja teine Euroopa Parlamendi rahastatava katseprojektiga TAXEDU. See on tõend sellest, et on olemas võimalused, mida praegu piisavalt ei kasutata. Seepärast peavad komisjoni eri talitused ja ka muud asutused oma jõupingutusi rohkem kooskõlastama, et kasutada täielikult ära olemasolevate programmide potentsiaal.

6. EUROOPA LISAVÄÄRTUS

Programm „Fiscalis 2020“ ja rahastatavad eri liiki meetmed pakuvad riiklikele maksuhalduritele ja ettevõtjatele lisaväärtust, **suurendades** selgelt **tõhusust** ja andes **mastaabisäästu**.

Euroopa infosüsteemid, mida Fiscalise programmi kaudu toetatakse, on kaasa toonud riiklike maksuhaldurite märkimisväärse – ehkki raskesti mõõdetava – kulude kokkuhoiu: võrreldes stsenaariumiga, kus ELi meetmeid ei võeta, vähenenud on kulutused IT-le ja personalile. Keskelt välja töötatud süsteeme on odavam arendada ja rakendada kui 28 riiklikku süsteemi ning nendega välditakse ka kulusid, mis on seotud riikidevahelise koostalitlusega. Seal, kus süsteemid on jagatud ELi ja riiklikeks osadeks, tagab programm IT-süsteemide omavahelise ühenduvuse ja tõhusa koosseksisteerimise. Võimaldades liikmesriikidel töötada ühist huvi pakkuvates valdkondades üheskoos, annab IT-alane koostöö ka võimaluse saavutada mastaabisääst. IT-alase koostöö põhieesmärk on rakendada ühiseid IT-süsteeme (tarkvara ning IT-lahenduste ja -komponentide arendamine ja katsetamine), koondades ametlikult vahendid ning jagades vastutuse tasakaalustatult komisjoni ja liikmesriikide vahel.

Ühismeetmed, eeskätt õpikojad, tööviisidid ja projektirühmad, aitavad vahetada teavet ja kogemusi, annavad võimaluse luua võrgustikke ning võimaldavad mõista ühiseid probleeme ja lahendusi paremini kui see oleks olnud muidu võimalik. Märkimist vääriks ka eksperdirühmad, mis on programmi uus element ja mille ülesehitus võimaldab tõhustada liikmesriikide koostööd osalejatelt suuri jõupingutusi nõudvate keeruliste projektide elluviimisel. Enamik liikmesriike peab eksperdirühmi huvitavaks ja kasulikuks vahendiks, mille abil kooskõlastada ja koordineerida oma tööd, eriti IT-lahenduste valdkonnas. Konsulteerimist ja võrgustike loomist kolleegidega teistest riikidest, kasutades selleks ühismeetmeid, peeti riigi tasandi algatusi täiendavaks tegevuseks, mis aitab luua sidemeid ja usaldust ning toetab kogemuste ja teadmiste vahetamist. Ühine koolitustegevus on aidanud ka teatud riikide maksuhalduritel kokku hoida raha ja aega tänu ühiselt välja töötatud ja pakutud koolitusele, mis ei oleks olnud muidu kättesaadav.

Programmi raames on kindlaks tehtud riiklike ja ELi meetmete selge koostoime. Riikide programmikoordinaatorid, kellega konsulteeriti, olid üksmeelel, et Fiscalise programm annab võimaluse minna meetmetega kaugemale sellest, mida osalevad riigid suudaksid saavutada iseseisvalt. Need meetmed ulatuvad halduskoostööst, kus programm aitab edendada riiklikke protsesse, ELi õiguse rakendamisele (kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide puhul ELi õigustikuga kooskõlastamisele) keskenduvate õppe- ja koordineerimisplatvormide loomiseni.

Programmi tulemuste ja väljundite **jätkusuutlikkus** on üldjuhul hea. Seda nii üldisema kasu vaatenurgast (tõhusamad võrgustikud ja sidemed) kui ka konkreetsete väljundite osas (vahendid, meetodid jne) ning eriti kehtib see riikide maksuasutuste töötajate suurenenud suutlikkuse puhul. Sellegipoolest olid konsulteeritud sidusrühmad üksmeelel, et on **tähtis jätkata tulevikus programmi rakendamist**. See on kõige olulisem selleks, et tagada programmi kaudu toetatavate Euroopa infosüsteemide jätkusuutlikkus ja vältida kahjulikku mõju, mida vähendatud rahastamine või rahastamise lõpetamine võib nendele IT-süsteemidele avaldada. Kokkuvõttes leitakse hinnangus, et kasutusele võetud IT-süsteemide jätkuv toetamine on vajalik, et kindlustada loodud teabevahetusstruktuur ja need arvukad platvormid, mis hõlmavad komisjoni hallatavaid keskeid komponente.

7. KOKKUVÕTE

Hindamise järeldused, milles nimetatakse selget vajadust turvalise ja kiire teabevahetuse, maksuhaldurite koostöö ja haldussuutlikkuse suurendamise järele, kinnitavad Fiscalise programmi erieesmärkide **asjakohasust**. Need vajadused tulenevad ELi õiguse ja algatuste kohaldamisala laienemisest, probleemide piiriülesusest ning riikide pidevast lähenemisvajadusest. Konsulteeritud sidusrühmade seas valitseb üldine üksmeel selles, et programm on selle teabevahetuse ja koostöö hõlbustamiseks vajalik ning jõulise ELi poliitika elluviimine ei oleks ilma sellise toetuseta võimalik. Seetõttu on programm lähenemisviiside, haldusmenetluste ja eeskirjade lähendamise hõlbustamisel väga asjakohane.

Tänu oma kolmele peamisele meetmeliigile (Euroopa infosüsteemid, ühismeetmed ja koolitus) on programm **tulemuslikult** suurendanud ELi liikmesriikide ja teiste osalevate riikide maksuhaldurite vahelist koostööd. Programm on taganud raamistiku ja tehnoloogilised vahendid, mis on vajalikud, et teha koostööd ja jagada teavet ELi maksuõiguse rakendamisel ning maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastases võitluses üha liikuvamas Euroopas. Tõendid selle kohta on kõige veenvamad kaudse maksustamise valdkonnas (eelkõige käibemaks ja aktsiis), kus ELi pädevus on suurim ja programmi meetmete tase vastavalt kõrge.

Programmi üldine ülesehitus ning otsuste tegemise ja prioriteetide seadmise protsessid on ajaproovi läbi teinud ning on nii komisjoni kui ka osalevate riikide maksuhaldurite silmis üldjoontes asjakohased. Kuigi programmiga kaasnevat kasu ei ole võimalik rahaliselt väljendada, on programmi tulemuslikkuse kohta tehtud järelduste, kulutustega seotud andmete ja tegevuse **tõhusust** käsitlevate positiivsete järelduste võrdlemisel põhjust arvata, et programm on üldiselt kulutõhus. Euroopa infosüsteemid, ühismeetmed ja koolitused loovad selgelt ELi ja riiklikele maksuhalduritele väärtust, aidates neil koondada vahendeid (ja saavutada sellega mastaabisäästu), edendada maksutulu kogumist ja nõuetelevastavust ning tõhusamalt tegutseda. Tänu maksupoliitika paremale haldamisele on saanud kaudselt kasu ka ettevõtjad, kes on lisaks saanud otsest kasu teatavate IT-süsteemide ja e-õppe moodulite kasutamisest.

Fiscalise programmi eri tasandite ja osade sisemine **sidusus** on suur. See on tingitud mitmest tegurist, sealhulgas programmi eesmärgikesksest ülesehitusest, mis tagab sekkumisloogika eri tasandite kooskõlastamise alates üld-, eri- ja tegevuseesmärkidest kuni prioriteetide ja meetmeteni. Välise sidususe vaatenurgast on programm igati kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020“, nagu on näha programmi kaudu toetatavate asjakohaste meetmete põhjal. Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid löövad üldjuhul tublisti kaasa – on kindlaid tõendeid nende aktiivsest osalemisest ja võimalusi kaasata neid veelgi enam.

Programmi raames on tulemuslikult pakutud lahendusi probleemidele, millel on selge ELi mõõde. Eelkõige loob programm lisaväärtust sellega, et annab võimaluse pidada arutelusid, vahetada kogemusi ja luua liikmesriikide vahel võrgustikke, mis ei oleks ilma komisjoni toetuseta võimalik. Samuti on Fiscalis tänu mitmesugustele IT-süsteemidele ja meetmetele aidanud luua raamistiku teabe vahetamiseks. Need süsteemid ja meetmed toovad programmi rakendamisel ja koordineerimisel nii konkreetset kui üldist kasu. Selge ELi mõõde ja asjaolu, et samu tulemusi oleks programmi toeta keeruline või võimatu saavutada – eelkõige silmas pidades Euroopa infosüsteemide hooldamise vajadust –, viib samuti järelduseni, et programmi rahaliste vahendite kaudu pakutav jätkuv tugi on **Euroopa lisaväärtuse** vaatenurgast asjakohane ja kasulik.